2026/1080

13.5.2026.

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2026/1080

od 21. travnja 2026.

o sklapanju, u ime Europske unije, Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114., u vezi s člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) podtočkom v.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta ([1]),

budući da:

(1) U skladu s Odlukom Vijeća (EU) 2024/2218 ([2]) Okvirna konvencija Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji i ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava („Konvencija”) potpisana je 5. rujna 2024. u ime Europske unije, podložno njezinu kasnijem sklapanju.

(2) U Konvenciji su utvrđeni opća načela i obveze koje bi njezine stranke trebale poštovati radi osiguravanja zaštite ljudskih prava, demokracije i vladavine prava s obzirom na aktivnosti unutar životnog ciklusa sustavâ umjetne inteligencije (UI sustavi).

(3) Europski parlament i Vijeće su 13. lipnja 2024. donijeli, na temelju članaka 16. i 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Uredbu (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), koja sadržava usklađena pravila, koja se općenito temelje na potpunom usklađivanju, a kojima se uređuju stavljanje na tržište, stavljanje u upotrebu i korištenje UI sustava u Uniji. Ta se pravila izravno primjenjuju u državama članicama, osim ako je u toj uredbi izričito propisano drugačije. Konvencija se u Uniji treba provoditi isključivo putem Uredbe (EU) 2024/1689 i, ako je primjenjivo, druge relevantne pravne stečevine Unije.

(4) Aktivnosti unutar životnog ciklusa UI sustavâ povezane sa zaštitom interesa nacionalne sigurnosti isključene su iz područja primjene Konvencije. Uredbom (EU) 2024/1689, koja će biti glavni pravni akt Unije za provedbu Konvencije, također su isključeni iz njezina područja primjene UI sustavi koji se stavljaju na tržište, u upotrebu ili koji se upotrebljavaju, s izmjenama ili bez njih, isključivo u svrhe povezane s nacionalnom sigurnošću, te izlazne vrijednosti UI sustava koje se upotrebljavaju u Uniji isključivo u te svrhe, neovisno o vrsti subjekta koji obavlja te aktivnosti. Nadalje, nacionalna sigurnost ostaje isključiva odgovornost svake države članice kako je predviđeno u članku 4. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Stoga bi stajalište Unije koje treba izraziti na Konferenciji stranaka uspostavljenom Konvencijom trebalo poštovati navedene granice. Komisija bi se osobito trebala suzdržati od rasprave o aktivnostima unutar životnog ciklusa UI sustavâ povezanima sa zaštitom interesa nacionalne sigurnosti ili zauzimanja stajališta o njima na sastancima Konferencije stranaka.

([1]) Suglasnost od 11. ožujka 2026. (još nije objavljena u Službenom listu).
([2]) Odluka Vijeća (EU) 2024/2218 od 28. kolovoza 2024. o potpisivanju, u ime Europske unije, Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava(SL L, 2024/2218, 4.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2218/oj).
([3]) Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

(5) Budući da se osobno i materijalno područje primjene Konvencije te materijalne odredbe Konvencije u velikoj mjeri podudaraju s Uredbom (EU) 2024/1689, koja je dopunjena drugom relevantnom pravnom stečevinom Unije, sklapanje Konvencije može utjecati na zajednička pravila Unije ili izmijeniti njihov opseg u smislu članka 3. stavka 2. UFEU-a. Takva druga relevantna pravna stečevina Unije uključuje pravne akte čiji je cilj provedba temeljnih prava sadržanih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, kao što su; zakonodavstvo Unije o nediskriminaciji, uključujući direktive Vijeća 2000/43/EZ ([4]) i 2000/78/EZ ([5]), pravna stečevina Unije o zaštiti osobnih podataka, uključujući uredbe (EU) 2016/679 ([6]) i (EU) 2022/2065 ([7]) Europskog parlamenta i Vijeća, čiji je cilj sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje u kojem se poštuju temeljna prava, među ostalim pravo na slobodu izražavanja i pravo na primanje i širenje informacija; Uredba (EU) 2024/900 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]); te zakonodavstvo o sigurnosti proizvoda i zakonodavstvo o odgovornosti za neispravne proizvode, uključujući Direktivu Vijeća 85/374/EEZ ([9]). Unija stoga ima isključivu vanjsku nadležnost za sklapanje Konvencije. Stoga bi samo Unija trebala postati stranka Konvencije.

(6) Konferencija stranaka imat će važnu ulogu u djelotvornoj provedbi Konvencije, među ostalim davanjem posebnih preporuka u pogledu njezina tumačenja i primjene. Konferencija stranaka razmotrit će i moguće izmjene Konvencije. U skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo donijeti odluke kojima se utvrđuju stajališta koja u ime Unije treba zauzeti u Konferenciji stranaka kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, osobito poslovnik Konferencije stranaka. Tijekom pregovora o tom poslovniku, koji treba donijeti konsenzusom u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Konvencije, Unija će nastojati osigurati da joj se dodijeli 27 glasova, koji odražavaju broj njezinih država članica. U slučaju da se Uniji dodijeli 27 glasova, Komisija, koja predstavlja Uniju, trebala bi osigurati pojačanu koordinaciju s državama članicama radi izražavanja jedinstvenih stajališta u Konferenciji stranaka i ostvarivanja svojeg prava glasa u ime Unije. Ta pojačana koordinacija posebno je relevantna jer su sve države članice ujedno članice Vijeća Europe te imajući u vidu prirodu umjetne inteligencije koja se brzo mijenja, kao i potrebu za koherentnim globalno primjenjivim okvirom u tom području. Kako bi se postigla pojačana koordinacija, Vijeće bi trebalo sudjelovati u oblikovanju svih stajališta bez obzira na njihovu prirodu, među ostalim onih na temelju članka 16. stavka 1. UEU-a i članka 218. stavka 9. UFEU-a. Ako Unija unatoč svim nastojanjima ne uspije postići dodjelu 27 glasova, kako bi se osiguralo da Unija ima broj glasova koji odražava njezinu važnost u Vijeću Europe i koji joj omogućuje da na odgovarajući način brani svoje interese, Komisija bi trebala predložiti da se države članice ovlasti, na temelju članka 2. stavka 1. UFEU-a i uz potpuno poštovanje isključive nadležnosti Unije, da pristupe Konvenciji zajedno s Unijom.

(7) Komisija će pozvati svaku državu članicu da pošalje jednog predstavnika koji će pratiti predstavništvo Komisije kao dio delegacije Unije na sastancima Konferencije stranaka. Treba poštovati načelo lojalne suradnje.

(8) U pogledu svih drugih sporazuma koji bi se mogli sklopiti u budućnosti pod pokroviteljstvom Vijeća Europe ili na drugim međunarodnim forumima, među ostalim u području umjetne inteligencije, kao i u pogledu svih izmjena Konvencije, podjelu vanjskih nadležnosti između Unije i država članica trebalo bi ocijeniti s obzirom na specifične značajke svakog takvog instrumenta. Iznimno je važno da Unija i njezine države članice i dalje imaju izravnu i aktivnu ulogu u izražavanju glasa Unije i obrani njezinih interesa na dosljedan i koordiniran način, u potpunosti u skladu s Ugovorima.

(9) Konvenciju i izjave priložene ovoj Odluci trebalo bi odobriti u ime Unije,

([4]) Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (SL L 180, 19.7.2000., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj).

([5]) Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenog 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

([6]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([7]) Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Uredba (EU) 2024/900 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2024. o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju (SL L, 2024/900, 20.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([9]) Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se sklapanje Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava („Konvencija”) u ime Unije1 ([10])

Članak 2.

Izjave koje se dostavljaju glavnom tajniku Vijeća Europe, priložene ovoj Odluci, odobravaju se u ime Unije.

Članak 3.

Konvencija se u Uniji provodi isključivo putem Uredbe (EU) 2024/1689 i druge relevantne pravne stečevine Unije, ako je ta druga pravna stečevina Unije primjenjiva.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Luxembourgu 21. travnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednica

K. KALLAS

([10]) Tekst Konvencije objavljen je u SL L, 2026/1081, 13.5.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1081/oj.

PRILOG

Izjave Europske unije

1. Izjava Europske unije o području primjene u pogledu privatnih subjekata u skladu s člankom 3. stavkom 1. podstavkom (b) Konvencije

   Podsjećajući na obvezu iz članka 3. stavka 1. podstavka (b) Konvencije da se moraju uzeti u obzir rizici i posljedice koji proizlaze iz aktivnosti privatnih subjekata u životnom vijeku sustava umjetne inteligencije u mjeri u kojoj to nije obuhvaćeno u podstavku (a) te odredbe, pri čemu se to čini u skladu s ciljem i svrhom Konvencije, Unija izjavljuje da će provedbom Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 („Akt o o umjetnoj inteligenciji") primjenjivati načela i obveze utvrđene u poglavljima od II. do VI. Konvencije na aktivnosti privatnih subjekata koji u Europskoj uniji stavljaju na tržište, stavljaju na raspolaganje i koriste sustave umjetne inteligencije. Na te aktivnosti može se primjenjivati i druga relevantna pravna stečevina Unije koja može doprinijeti i provedbi načela i obveza iz Konvencije.

2. Izjava Europske unije o teritorijalnom području primjene u skladu s člankom 32. stavkom 1. Konvencije

   Na temelju članka 32. stavku 1. Konvencije, Unija izjavljuje da se, s obzirom na nadležnost Unije, Okvirna konvencija o umjetnoj inteligenciji i ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava primjenjuje na područja na kojima se primjenjuju Ugovori EU-a u skladu s člankom 52. Ugovora u Europskoj uniji te pod uvjetima utvrđenima, među ostalim, u članku 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.